

Když počítače promluvily

Hlasový výstup počítače odjakživa lákal jejich tvůrce, takže s počítači, které komunikují s lidmi prostřednictvím běžné řeči, se můžeme setkat snad v každé vědeckofantastické povídce, kde počítač hraje nějakou roli. Vzpomínáte např. na superpočítač HAL 2000 z legendární Vesmírné odysey? Ale mluvící počítače už nejsou jen doménou sci-fi autorů, ale realitou.

K firmám, které udělaly velký kus práce na poli mluvících počítačů, patří např. giganti jako IBM, Compaq nebo Siemens-Nixdorf i relativně malé specializované firmy. Pomocí tzv. speech recognition, neboli rozpoznávání hlasu lze počítače už docela slušně ovládat nebo jim přímo diktovat a pronášený text se objevuje na monitoru. To umí např. VoiceType od IBM či Voice Dictation americké firmy Dragon Speech. Čestina se však mezi těmito technologiemi nevyskytovala, protože při náročnosti jejich vývoje se počítalo hlavně s uplatněním u nejrozšířenějších jazyků. Váš počítač však může docela dobře mluvit i česky. Pomocí programu CS-Voice97 pražské firmy FROG ho to lze naučit, takže při svém zapojení vám počítač popřeje dobrý den, hlásí, kolik je hodin, nebo během práce připomene zvolenou událost či schůzku, na kterou byste neměli zapomenout.

Po spuštění se podle zvolené konfigurace nainstalují vybrané položky ze tří částí: CS-Voiceorganizer, CS-Voice Editor, případně Knihovna pro snadné použití CS-Voice97. Druhý z nich je vlastně textový editor se zabudovanou podporou hlasového výstupu, využívající technologii MS Text-to-speech engine. Výhodou je, že hlasový výstup lze konfigurovat tak, že dokumenty si uchovají své parametry hlasu (např. zabarvení hlasu, které lze volit z deseti možností) bez ohledu na momentální konfiguraci systému. CS-VoiceEditor může být využit i jako OLE Server, čili umožňuje vkládat hlasové dokumenty jako tzv. OLE objekty do aplikací, které technologii OLE podporují, a ty potom přehrávat. Tak lze např. vytvořit působivé prezentace v programu PowerPoint, kde se po zobrazení příslušné pasáže předváděný text zároveň přečte apod.

Působivou možností je CS-VoiceOrganizer, složka, která má na starosti vlastní konfiguraci hlasového výstupu a jeho vlastností (např. tempa počítačové řeči, intonace, hlasitosti atd.) a umožňuje právě ona zmíněná "kouzla". Hlášení času ve zvolených intervalech a popřípadě i dalších informací a také nastavení určitého hlášení v podobě čteného textu nebo zvuku v požadovaném čase nebo poté, co uplyne nastavená doba od zadání.

Knihovna pro snadné využití CS-Voice97 je trochu paradoxně vůči svému názvu určena spíše pokročilejším uživatelům, kteří jsou obeznámeni s technologií Text-to-speech engine podle standardu firmy Microsoft, kterým umožňuje aplikacím používat hlasový výstup aniž by musely používat technologie OLE Automation a zařazovat do textu i další zvukové soubory (ve standardním formátu WAV).

I když možná někteří budou mluvící počítač považovat za zbytečný rozmar, není tomu tak. Za hlasovým výstupem se skrývá vyspělá technologie, která skutečně dává počítači nový rozměr a smysl, jak uvádí charakteristika zmíněného programu. Mluvící PC lze totiž využít nejen k efektním prezentacím, ale také v řídicích a bezpečnostních systémech, v telekomunikačním provozu v roli průvodce, ale i jako velmi účinnou pomůcku pro slabozraké a němé lidi, kterým může výrazně usnadnit život. A nejen jim.